

**Sprawozdanie z realizacji Programu Przeciwdziałania Przemocy
w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie
w Gminie Miastkowo na lata 2018-2025 za rok 2023**

Uchwałą Nr XXIV/137/2017 Rada Gminy Miastkowo dnia 22 listopada 2017 roku przyjęła Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie w Gminie Miastkowo na lata 2018 – 2025. ZI działał na podstawie Zarządzeń Wójta Gminy Miastkowo: Nr 65.2022 z dnia 26 października 2022 roku, oraz Nr 61.2023 z dnia 21.09.2023 r. w sprawie powołania Zespołu Interdyscyplinarnego ds. przeciwdziałania przemocy domowej. Obowiązek utworzenia Zespołu Interdyscyplinarnego, jako zadania własnego gminy, wynika z ustawy z dnia 29 lipca 2005 roku o przeciwdziałaniu przemocy domowej (tj. Dz. U. z 2021 r. poz. 1249). Zespół Interdyscyplinarny działa na podstawie porozumień zawartych między Wójtem Gminy Miastkowo, a podmiotami, które wskazują przedstawiciela jako członka Zespołu Interdyscyplinarnego. Szczegółowe warunki funkcjonowania zespołu interdyscyplinarnego oraz tryb i sposób powoływania grup diagnostyczno-pomocowych określa Regulamin Zespołu Interdyscyplinarnego Gminy Miastkowo przyjętego przez członków Zespołu dnia 11.10.2023 r..

Zespół Interdyscyplinarny to grupa specjalistów z różnych dziedzin, łącząca swoją wiedzę, umiejętności oraz możliwości instytucji, które reprezentują, podejmują współpracę i skoordynowane działania mające na celu niesienie pomocy osobom krzywdzonym oraz przeciwdziałanie zjawisku przemocy na terenie gminy Miastkowo.

W skład Zespołu wchodzi przedstawiciele:

1. Ośrodka Pomocy Społecznej,
2. Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych,
3. Posterunku Policji w Śniadowie,
4. Sądu Rejonowego w Łomży,
5. Szkoły Podstawowej w Miastkowie,
6. Gabinetów Lekarza Rodzinnego w Miastkowie,
7. Szkoły Podstawowej w Rydzewie,
8. Parafialnego Zespołu CARITAS przy Parafii Matki Bożej Różańcowej w Miastkowie.

Obsługę organizacyjno - techniczną Zespołu Interdyscyplinarnego zapewnia Ośrodek Pomocy Społecznej w Miastkowie.

Głównym celem działalności ZI jest zmniejszenie skali zjawiska przemocy oraz stworzenie jednolitego, profesjonalnego systemu interwencji i wsparcia osób zagrożonych bądź uwikłanych w przemoc domową.

W celu dokonania diagnozy i oceny sytuacji w związku ze zgłoszonym podejrzeniem wystąpienia przemocy domowej, a także realizacji zadań związanych z wystąpieniem przemocy domowej, przewodniczący Zespołu Interdyscyplinarnego tworzy grupy diagnostyczno-pomocowe. W skład grupy diagnostyczno-pomocowej wchodzi pracownik socjalny i funkcjonariusz Policji, mogą wchodzić także przedstawiciele podmiotów działających na rzecz przeciwdziałania przemocy domowej, określone w ustawie o przeciwdziałaniu przemocy domowej. Prace w ramach grup diagnostyczno-pomocowych są prowadzone w zależności od potrzeb wynikających z problemów występujących w indywidualnych przypadkach.

Do zadań Zespołu Interdyscyplinarnego oraz grup diagnostyczno-pomocowych należy w szczególności:

- diagnozowanie problemu przemocy w rodzinie,
- podejmowanie działań w środowisku zagrożonym przemocą w rodzinie mających na celu przeciwdziałanie temu zjawisku,
- inicjowanie interwencji w środowisku dotkniętym przemocą w rodzinie,
- inicjowanie działań w stosunku do osób stosujących przemoc w rodzinie,
- rozpowszechnianie informacji o instytucjach, osobach i możliwościach udzielenia pomocy w środowisku lokalnym,
- udzielanie kompleksowej pomocy rodzinom dotkniętym zjawiskiem przemocy.

W 2023 r. do Przewodniczącego Zespołu Interdyscyplinarnego w Miastkowie wpłynęło 15 Niebieskich Kart A, które zostały założone w 12 rodzinach. Prowadzono również 2 procedury Niebieskiej Karty z 2022 r. Zespół Interdyscyplinarny w 2023 r. zamknął 13 NK, w tym 2 NK z 2022 r.- wszystkie z powodu ustania przemocy i uzasadnionego przypuszczenia o zaprzestaniu dalszego stosowania przemocy domowej oraz po zrealizowaniu indywidualnego planu pomocy.

W celu rozwiązania problemów związanych z wystąpieniem przemocy domowej, Przewodniczący ZI powołał 15 grup diagnostyczno-pomocowych. Odbyło się 6 spotkań członków Zespołu Interdyscyplinarnego. Wymieniono informacje na temat zjawiska przemocy domowej, dokonano diagnozy problemu w analizowanych środowiskach, ustalono indywidualne plany działań wobec osób doznających przemocy jak i osób stosujących przemoc. Pracownicy socjalni Ośrodka Pomocy Społecznej w Miastkowie oraz dzielnicowy Gminy Miastkowo systematycznie monitorowali rodziny objęte procedurą NK, przeprowadzono rozmowy z ofiarami oraz sprawcami przemocy domowej. Z każdej wizyty sporządzono notatki służbowe. Członkowie Grup Roboczych/grup diagnostyczno-pomocowych sporządzili 10 formularzy NK – C oraz 9 formularze NK – D.

Podczas prowadzenia procedury NK informowano o możliwości skorzystania z programu oddziaływań korekcyjno – edukacyjnych lub psychologiczno-terapeutycznych dla osób stosujących przemoc jak i możliwości skorzystania z porad psychologicznych, prawnych i socjalnych dla osób doznających przemocy.

W ramach procedury Niebieskiej Karty w 2023 r. na posiedzenie **Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych** w Miastkowie wezwano 14 osób w celu złożenia wyjaśnień dotyczących nadużywania alkoholu i wszczynania awantur domowych pod jego wpływem. Na wezwania zgłosiło się 12 osób, w tym 2 uzyskały opinię biegłego psychiatry i biegłego psychologa w dziedzinie uzależnień, wystąpiono do Sądu w sprawie zastosowania leczenia odwykowego, 2 osoby odbyły terapię odwykową w trybie stacjonarnym.

Wszystkim wezwanym zalecano skorzystanie z porad w Wojewódzkim Ośrodku Profilaktyki i Terapii Uzależnień w Łomży.

Pracownicy socjalni OPS w Miastkowie uczestniczyli w pracach grup diagnostyczno-pomocowych, opracowywali indywidualne plany pomocy dla osób doznających przemocy i osób stosujących przemoc. Podejmowali pracę socjalną w środowisku, informowali o możliwości skorzystania z bezpłatnej pomocy psychologicznej, prawnej, socjalnej, pedagogicznej oraz o możliwości wsparcia przez instytucje świadczące specjalistyczną pomoc na rzecz osób dotkniętych przemocą oraz stosujących przemoc, w 2023 r. nie było sytuacji wymagającej powiadomienia Sądu Rejonowego w Łomży, Wydziału Rodzinnego i Nieletnich dot. przemocy z udziałem nieletnich.

W ramach przeciwdziałania przemocy domowej oraz ochrony ofiar przemocy udostępniono broszury i ulotki informacyjne w pomieszczeniach OPS, na tablicy, w budynku urzędu gminy, na stronie internetowej. Ulotki zawierały treści o nazwach i adresach instytucji oraz rodzaju udzielanej pomocy pokrzywdzonym w wyniku przemocy oraz jej sprawcom. Strona internetowa: bip.ops.miastkowo.pl/przeciwdzialanie-przemocy-domowej. Powyższe materiały przekazywano każdorazowo osobom uczestniczącym w zjawisku przemocy domowej (t.j. doznającym i stosującym przemoc)

W ramach udzielania specjalistycznej pomocy ofiarom i sprawcom przemocy domowej, Ośrodek Pomocy Społecznej w Miastkowie współpracuje z wieloma instytucjami:

- Powiatowym Centrum Pomocy w Rodzinie,
- Wojewódzkim Ośrodkiem Profilaktyki i Terapii Uzależnień w Łomży,
- Gminną Komisją Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Miastkowie,
- Zespołem Kuratorskim przy Sądzie Rejonowym w Łomży,
- Posterunkiem Policji w Śniadowie,
- Szkołą Podstawową w Miastkowie,

- Szkołą Podstawową w Rydzewie,
- Parafialnym Zespołem CARITAS przy Parafii Matki Bożej Różańcowej w Miastkowie,
- Zespołem Gabinetów Lekarza Rodzinnego w Miastkowie,
- Niepublicznym Zakładem Opieki Zdrowotnej „MEDAZAR” w Miastkowie.

W 2023 roku funkcjonariusze **Policji** przeprowadzili na terenie Gminy 30 interwencji domowych, które skutkowały w 13 przypadkach wdrożeniem procedury „Niebieskiej Karty”. W 11 przypadkach procedurę NK wszczęto po raz pierwszy, w 2 przypadkach były już założone NK. Podczas 8 interwencji osoba wskazana jako stosująca przemoc została zatrzymana do wytrzeźwienia, w 3 przypadkach wydano nakaz opuszczenia lokalu mieszkalnego wobec „przemocowca” oraz zakaz zbliżania się do osoby doznającej przemocy. W 9 rodzinach współdoznającymi (obserwatorzy) przemocy były osoby małotelnie (dzieci, wnuki).

Kurator zawodowy Sądu Rejonowego w Łomży, podejmował czynności w ramach ZI Gminy Miastkovo:

- uczestniczył w cyklicznie odbywających się spotkaniach ZI,
- podejmował działania w środowisku zagrożonym przemocą domową i przeciwdziałał temu zjawisku,
- udzielał pomocy osobie, co do której istniało podejrzenie, że jest dotknięta przemocą, podejmował czynności zmierzające do udaremnienia działań przemocowych,
- rozpowszechniał informacje o instytucjach, osobach i możliwościach udzielenia pomocy w środowisku lokalnym, inicjował działania w stosunku do osób stosujących przemoc domową,
- udzielał informacji członkom ZI o aktualnej sytuacji sprawców przemocy jak i ich domownikom oraz prowadził wobec sprawców przemocy postępowania wykonawcze lub karne.

Najbardziej efektywną profilaktyką przemocy dającą wymierne efekty jest praca z dziećmi w wieku szkolnym. W ramach przeciwdziałania przemocy domowej w **szkołach** podstawowych na terenie gminy podejmowano następujące czynności:

- wytypowani pracownicy szkół brali udział w pracach Zespołu Interdyscyplinarnego Gminy Miastkovo,
- zgodnie z Programem Wychowawczo – Profilaktycznym, szkoły realizowały treści promujące właściwe postawy i zachowania dotyczące profilaktyki uzależnień i innych problemów występujących wśród dzieci i młodzieży, sposoby radzenia sobie w sytuacjach trudnych, radzenia sobie z agresją, wychowawcy prowadzili pogadanki na tematy związane ze zjawiskiem przemocy, sposobami reagowania w sytuacjach przemocowych, zaznaczono wartość rodziny, pełnienia

określonych ról w rodzinie, wzajemnego szacunku i miłości, zrozumienia i akceptacji, życia w zgodzie ze sobą i innymi oraz prawa do godności,

- za pomocą aplikacji TEAMS, strony internetowej i gazetki ściennych szkoły rozpowszechniały informacje o instytucjach i możliwościach uzyskania pomocy psychologicznej, prawnej, socjalnej dla ofiar przemocy domowej oraz jej sprawców, udostępniano materiały zawierające dane teleadresowe instytucji udzielających pomocy, promowano informacje nt Funduszu Sprawiedliwości/ Funduszu Pomocy Pokrzywdzonym itp.,

- podejmowano działania w celu pozyskiwania informacji o środowisku domowym swoich wychowanków (wywiady, obserwacje, rozmowy indywidualne, ankiety skierowane do rodziców)

- udzielano w różnych formach pomocy psychologiczno – pedagogicznej (rozmowy wspierające, konsultacje, porady) uczniom z rodzin objętych procedurą Niebieskiej Karty,

- szkoły stale współpracowały w zakresie profilaktyki, działań interwencyjnych, wymiany informacji z Ośrodkiem Pomocy Społecznej w Miastkowie, dzielnicowym Gminy Miastkowo, Komendą Miejską Policji w Łomży, kuratorami Sądu Rejonowego w Łomży,

- organizowano uroczystości szkolne oraz imprezy klasowe z udziałem rodziców, sprzyjające integracji zespołów klasowych, budowaniu sprzyjającej atmosfery i pozytywnych relacji, wzmacniające relacje rodzinne i prawidłowe wzorce wychowawczo – opiekuńcze,

- uczniowie aktywnie uczestniczyli w działaniach 7 Drużyny Harcerskiej im. Kacpra Wielocha, Samorządu Uczniowskiego, Szkolnego Koła Wolontariatu, Szkolnego Koła CARITAS,

- zorganizowano wycieczki edukacyjne, wyjazdy do kina, teatru, prowadzono zajęcia rozwijające uzdolnienia uczniów, konkursy, zawody sportowe, przeprowadzono zajęcia sportowe pozalekcyjne promujące zdrowy styl życia wolny od używek, udostępniano tematyczne gazetki ścienne,

- zrealizowano Międzynarodowy Projekt Edukacyjny „Z kulturą mi do twarzy” celem promowania szeroko pojętej kultury, rozwijania wartości tj. dobro, piękno, altruizm, patriotyzm, kształtowanie empatii i szacunku,

- realizowano projekty profilaktyczne i edukacyjne („Godziny wychowawcze ze światem”, „Uniwersytet dzieci”, „Nawigacja w każdą pogodę”, „Dzień Bezpiecznego Internetu”),

- uczniowie wzięli udział w spektaklu profilaktycznym „Rozerwane dusze”, poruszającego tematykę czynników ryzyka (uzależnienia od substancji psychoaktywnych, uzależnienia behawioralne, poczucie osamotnienia) oraz w spektaklu profilaktycznym pt. „Chemiczna zmiana nastroju”, który połączono z prelekcją funkcjonariusza Komendy Miejskiej Policji w Łomży.

- zorganizowano spotkanie profilaktyczne z funkcjonariuszami Komendy Miejskiej Policji w Łomży i Posterunku Policji w Śniadowie pt. „Stop agresji i przemocy!”,

- zorganizowano imprezę środowiskową Dzień Rodziny, promującą wzmacnianie więzi rodzinnych i zdrowego stylu życia,
- przeprowadzono coroczną diagnozę czynników ryzyka i czynników chroniących wśród społeczności szkolnej (rodziców, uczniów),
- zrealizowano rekomendowany program profilaktyczny UNPLUGGED,
- zorganizowano obchody Międzynarodowego Dnia Praw Dziecka, w tej edycji szczególną uwagę zwrócono na prawa dziecka dotyczące wyrażania własnego zdania, aktywnego uczestnictwa w życiu społecznym ze zwróceniem uwagi na możliwości wsparcia i właściwe reagowanie w sytuacjach trudnych.

Pracownicy **służby zdrowia** oraz przedstawiciele **Parafialnego Zespołu CARITAS** przy parafii Matki Bożej Różańcowej w Miastkowie nie odnotowali w 2023 r. przypadków przemocy domowej.

Zadania z zakresu przeciwdziałania przemocy domowej w okresie sprawozdawczym na terenie Gminy Miastkowo realizowane były na wszystkich możliwych poziomach. Podjęto wiele działań w kierunku pomocy osobom doznającym przemocy domowej oraz osobom stosującym przemoc. W środowisku lokalnym wzrasta świadomość potrzeby reagowania na zjawiska przemocy domowej oraz podejmowania działań w celu jej zaprzestania. W ramach prac Zespołu Interdyscyplinarnego i grup diagnostyczno-pomocowych diagnozowano sytuację rodzin, w których dochodziło do zachowań przemocowych poprzez wszczęcie procedury „Niebieska Karta”, uległa poprawie koordynacja działań nakierowanych na rozwiązywanie problemów związanych ze zjawiskiem przemocy domowej, wypracowano model współpracy międzyinstytucjonalnej, potencjał członków zespołu spowodował wypracowanie adekwatnej strategii działania. Rzetelna wymiana informacji i doświadczeń wzmocniła współpracę między instytucjami –głównie policją, ops, służbą zdrowia, oświatą, prokuraturą, sądem, kuratelą oraz gminną komisją rozwiązywania problemów alkoholowych. Kilku członkowie ZI wzięło udział w szkoleniu nt. „Dialogu motywującego w pracy z osobami doznającymi przemocy w rodzinie”, co miało niewątpliwie wpływ na podwyższenie kompetencji zawodowych. Osoby doznające przemocy, domownicy oraz jej sprawcy otrzymali kompleksową pomoc celem zapewnienia bezpieczeństwa oraz ustania przemocy domowej.

Opracowała :

Mariola Kupidłowska
- Kierownik OPS